

LÖG

um breytingu á lögum um framhaldsskóla, nr. 92/2008 (viðurkenning námsbrautarlýsinga o.fl.).

FORSETI ÍSLANDS

gjörir kunnugt: Alþingi hefur fallist á lög þessi og ég staðfest þau með samþykki mínu:

1. gr.

B-liður 3. gr. laganna orðast svo: aðalnámskrá og viðurkenningu á námsbrautarlýsingum skóla.

2. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 4. gr. laganna:

a. Við bætist ný málsgrein, svohljóðandi:

Framhaldsskólum er heimilt að hafa með sér samstarf um rekstur ákveðinna þátta í starfi skólans. Þegar um er að ræða samninga sem hafa veruleg áhrif á rekstur skóla skulu þeir staðfestir af ráðherra að fenginni umsögn skólanefnda viðkomandi skóla.

b. Fyrirsögn greinarinnar orðast svo: *Stofnun framhaldsskóla o.fl.*

3. gr.

Við 2. mgr. 5. gr. laganna bætist nýr stafliður, svohljóðandi: veita umsögn um samstarf um rekstur framhaldsskóla samkvæmt beiðni ráðherra.

4. gr.

Á eftir 4. mgr. 12. gr. laganna kemur ný málsgrein, svohljóðandi:

Þrátt fyrir ákvæði 1. mgr. er ráðherra heimilt að veita skólum, öðrum en þeim sem falla undir II. kafla, viðurkenningu til bráðabirgða á meðan umsókn er til meðferðar. Við mat á því hvort veita eigi viðurkenningu til bráðabirgða skal ráðherra m.a. líta til hagsmuna nemenda og hvort líklegt sé að umsókn um viðurkenningu verði samþykkt.

5. gr.

14. gr. laganna orðast svo, ásamt fyrirsögn:

Skóla- og kennarafundir o.fl.

Um samstarf framhaldsskóla um rekstur ákveðinna þátta í starfi skólans fer skv. 4. mgr.

4. gr., að undanskilinni umsögn skólanefndar.

Um skólaráð, skólafundi og kennarafundi fer samkvæmt ákvæðum 7., 9. og 10. gr.

Um námsorlof kennara, skólameistara, annarra faglegra stjórnenda og náms- og starfsráðgjafa í framhaldsskóla sem hlotið hafa viðurkenningu skv. 12. gr. fer samkvæmt ákvæði 11. gr.

6. gr.

Í stað orðsins „staðfestingu“ í 16. gr., 17. gr., 1. málsl. 1. mgr. og 2. málsl. 2. mgr. 18. gr. og 19. gr. laganna og orðsins „staðfesta“ í 2. málsl. 1. mgr. 20. gr. laganna kemur: viðurkenningu; og: viðurkenna.

7. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 21. gr. laganna:

- a. Í stað orðanna „samkvæmt grein þessari“ í 4. málsl. 1. mgr. kemur: skv. 2. mgr.
- b. Í stað tilvísunarinnar „23. gr.“ í 4. málsl. 1. mgr. kemur: 3. mgr.
- c. Við bætist ný málsgrein, svohljóðandi:

Ráðherra er heimilt að gefa út námsbrautarlýsingar sem framhaldsskólar geta haft til viðmiðunar í starfi sínu. Slíkar viðmiðunarnámsbrautir eru hluti af aðalnámskrá framhaldsskóla og geta náð til eftirfarandi námsbrauta:

 - a. námsbrauta sem leiða til starfsréttindaprófs, þar á meðal þeirra sem leiða til sveinsprófs,
 - b. námsbrauta sem leiða til stúdentsprófs,
 - c. annarra námsbrauta sem leiða til prófa og skilgreindra námsloka samkvæmt ákvörðun ráðherra.

8. gr.

Við 2. mgr. 22. gr. laganna bætist nýr málslíður, svohljóðandi: Geta skal samnings um samstarf við annan framhaldsskóla skv. 4. mgr. 4. gr. í skólanámskrá.

9. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 23. gr. laganna:

- a. 1. mgr. orðast svo:

Um nám í framhaldsskóla fer samkvæmt viðmiðunarnámsbraut sem er hluti aðalnámskrár eða námsbrautarlýsingu framhaldsskóla sem ráðherra hefur viðurkennt skv. 3. mgr. Eingöngu er heimilt að innrita nemendur á námsbrautir sem hlotið hafa viðurkenningu ráðherra.
- b. Í stað orðanna „innihald og vægi áfanga í einstökum greinum“ í 2. málsl. 2. mgr. kemur: vægi og röðun áfanga í einstökum greinum á hæfniprepi.
- c. Á eftir 2. mgr. kemur ný málsgrein, svohljóðandi:

Ráðherra viðurkennir námsbrautarlýsingar framhaldsskóla. Í slíkri viðurkenningu felst að námsbrautarlýsing sé í samræmi við ákvæði aðalnámskrár framhaldsskóla og önnur ákvæði laga þessara.
- d. Orðin „eða Miðstöð menntunar og skólaþjónustu“ í 1. málsl. 3. mgr. falla brott.
- e. 2. málsl. 3. mgr. fellur brott.
- f. 4. mgr. orðast svo:

Viðurkenning á námsbrautarlýsingu er háð því að skilyrðum aðalnámskrár skv. 21. gr. sé fullnægt. Ráðherra tryggir aðkomu starfsgreinaráða að undirbúningi viðmiðunarnámsbrauta og námsbrautarlýsinga framhaldsskóla, sbr. f-lið 1. mgr. 25. gr., og eftir atvikum annarra aðila, svo sem háskóla.
- g. 5. mgr. fellur brott.

10. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 25. gr. laganna:

- a. Orðin „og eru hluti af almennum hluta aðalnámskrár framhaldsskóla“ í a-lið 1. mgr. falla brott.
- b. D-liður 1. mgr. fellur brott.
- c. Í stað orðsins „staðfestingu“ í f-lið 1. mgr. kemur: viðurkenningu.
- d. Við 1. mgr. bætist nýr stafliður, svohljóðandi: að vera ráðherra til ráðgjafar við mat á skilyrðum þess að iðnmeistara, fyrirtæki eða stofnun sé heimilt að gera vinnustaðanámssamning við nemanda, sbr. 4. mgr. 28. gr.
- e. Í stað tilvísunarinnar „a- og d-lið“ í 3. mgr. kemur: a-lið.

11. gr.

28. gr. laganna orðast svo:

Vinnustaðanám og starfsþjálfun á vinnustað byggist á almennum ákvæðum aðalnámskrár um nám á vinnustað.

Gera skal vinnustaðanámssamning á milli framhaldsskóla, nemanda og iðnmeistara, fyrirtækis eða stofnunar um vinnustaðanám nemandans. Vinnustaðanámssamningur skal gerður við upphaf vinnustaðanáms. Í samningnum skal í það minnsta kveða á um rétt og skyldur vinnuveitanda, skóla og nemanda, markmið vinnustaðanáms og gæðakröfur, gildistíma, meðferð ágreinings og samningsslit.

Gerð og staðfesting vinnustaðanámssamnings er á ábyrgð framhaldsskóla og skal skólinn fylgja samningnum eftir gagnvart nemanda og iðnmeistara, fyrirtæki eða stofnun. Skóli skal jafnframt staðfesta ráðningarsamning á milli nema og vinnuveitanda sem gerður er samhliða vinnustaðanámssamningi. Skulu slíkir samningar vera í samræmi við gildandi kjarasamninga. Ráðherra er heimilt að fela öðrum skóla en þeim sem nemandi stundar nám við, eða öðrum aðila, að sjá um gerð og staðfestingu vinnustaðanámssamnings og eftirfylgni með honum.

Eingöngu er heimilt að gera vinnustaðanámssamning við iðnmeistara, fyrirtæki eða stofnun sem er á skrá ráðherra yfir aðila sem uppfylla skilyrði til vinnustaðanáms. Ef ráðherra fær upplýsingar um að iðnmeistari, fyrirtæki eða stofnun virði ekki samningsskyldur sínar, þ.m.t. ákvæði í ráðningar- og kjarasamningum og reglur um aðbúnað og öryggi á vinnustað, er heimilt að fella nafn hans af skránni.

Ráðherra er heimilt að setja reglugerð sem mælir nánar fyrir um framkvæmd þessarar greinar í samráði við starfsgreinaneftnd. Þar skal m.a. kveðið á um umsjón með gerð vinnustaðanámssamnings, skilyrði sem iðnmeistari, fyrirtæki eða stofnun þarf að uppfylla svo að viðkomandi sé heimilt að gera vinnustaðanámssamning við nemanda og samningsslit. Jafnframt er ráðherra heimilt að mæla nánar fyrir um notkun stafrænna lausna við skráningu um framvindu náms og námsferil nemanda á vinnustað í reglugerð.

12. gr.

Við 1. mgr. 30. gr. laganna bætist nýr málslíður, svohljóðandi: Mat á hæfni nemanda í vinnustaðanámi er í höndum iðnmeistara, fyrirtækis eða stofnunar, undir umsjón skóla-meistara.

13. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 32. gr. laganna:

- a. 1. og 2. málsl. 2. mgr. orðast svo: Hver framhaldsskóli ber ábyrgð á innritun nemenda í viðkomandi skóla í samræmi við reglugerð skv. 4. mgr. og önnur fyrirmæli ráðherra

um innritun. Við ákvörðun um innritun nemanda er heimilt að líta til sjónarmiða sem tengjast nemandanum, þ.m.t. námsárangurs í grunnskóla og annarra upplýsinga sem nemandinn lætur skólanum í té, og sjónarmiða sem tengjast skólasamfélagi viðkomandi skóla, þ.m.t. sem miða að því að auka fjölbreytni í nemendahópnum.

b. Á eftir 2. mgr. kemur ný málsgrein, svohljóðandi:

Heimilt er framhaldsskóla að gera sérstakar kröfur um undirbúning og námsárangur vegna innritunar á einstakar námsbrautir eða tiltekna hluta námsbrauta í framhaldsskóla.

c. Við 3. mgr. bætist: þar sem m.a. er kveðið á um kröfur um undirbúning og skilyrði innritunar, forgangsroðun umsókna og málsmeðferð innritunar.

14. gr.

Í stað 2.–6. mgr. 33. gr. a laganna koma sex nýjar málsgreinar, svohljóðandi:

Nemendum ber að hlíta fyrirmælum kennara og starfsfólks í öllu því sem skólann varðar, fara eftir skólareglum, þar á meðal í starfi á vegum nemendafélaga framhaldsskóla, sbr. 39. gr., og fylgja almennum umgengnisreglum í samskiptum við starfsfólk og samnemendur. Nemendur skulu sýna nærgætni og gæta virðingar í framkomu sinni gagnvart nemendum og starfsfólki framhaldsskóla.

Ef hegðun, skólasókn eða námsárangri nemanda reynist áfátt ber skóla að leita orsaka þess. Í því skyni skal skóli eiga samtal við nemandann og eftir atvikum foreldra eða aðra forsjáraðila þar sem aflað er upplýsinga um stuðningsþarfir nemandans. Þar sem við á og eftir atvikum samkvæmt lögum um samþættingu þjónustu í þágu farsældar barna skal skóli gera áætlun með nemandanum þar sem fjallað er um stuðningsþarfir og hvernig brugðist er við þeim.

Ef nemandi brýtur gegn þeim skyldum sem á honum hvíla skv. 1. og 2. mgr. og samtal eða áætlun skv. 3. mgr. hefur annaðhvort ekki dugað eða brot nemanda er svo alvarlegt að samtal eða áætlun á ekki við getur skóli ákveðið viðbrögð eða viðurlög gagnvart nemandanum. Viðbrögð geta m.a. falið í sér sértækt skipulag náms og takmörkun á þátttöku nemandans í því sem skólann varðar. Viðurlög geta verið brottvísun um stundarsakir eða varanleg brottvísun. Þegar brugðist er við eða viðurlögum beitt skal gæta meðalhófs og vægasta úrræðið valið á grundvelli heildarmats á hagsmunum nemandans en jafnframt er heimilt að líta til hagsmuna annarra nemenda sem eftir atvikum hafa orðið fyrir áhrifum af brotinu.

Á meðan mál skv. 3. mgr. er óútkljáð getur skóli tekið ákvörðun um tímabundin viðbrögð eða viðurlög skv. 4. mgr. Skilyrði þess að unnt sé að taka tímabundna ákvörðun er að skóli meti líkur á því að málinu ljúki með ákvörðun skv. 4. mgr.

Um ákvarðanir skv. 4. og 5. mgr. gilda ákvæði stjórnsýslulaga. Ef tekin er ákvörðun um brottvísun nemanda sem er yngri en 18 ára skal framhaldsskóli, eftir atvikum með aðkomu ráðuneytisins eða Miðstöðvar menntunar og skólaþjónustu, leiðbeina nemanda, og foreldrum eða forsjáraðilum, um hvernig nemandinn geti haldið áfram námi í framhaldsskóla.

Ráðherra mælir nánar fyrir um framkvæmd þessarar greinar, þ.m.t. um viðbrögð og viðurlög vegna brota nemenda, í reglugerð.

15. gr.

Eftirfarandi breytingar verða á 33. gr. b laganna:

- a. Í stað orðanna „Skólastjórnendum og kennurum“ í 1. málsl. 2. mgr. kemur: Skóla.
- b. Á eftir orðinu „líkamlegt“ í 4. mgr. kemur: þ.m.t. kynferðislegt.

c. 5. mgr. orðast svo:

Skólar skulu hafa áætlun um hvernig brugðist er við tilvikum um einelti, kynferðislega áreitni, kynbundna áreitni og ofbeldi.

16. gr.

2. og 3. mgr. 44. gr. laganna orðast svo:

Í samningum sem gerðir eru til 3–5 ára í senn á milli ráðherra og annarra skóla en opinberra framhaldsskóla, sem hlotið hafa viðurkenningu skv. 12. gr., skulu koma fram helstu áherslur í starfsemi skólans, námskrár, námsframboð, kennslufyrirkomulag, mat og eftirlit með gæðum og annað sem æskilegt er talið af hálfu samningsaðila. Slíkir samningar skulu jafnframt kveða á um réttarstöðu nemenda, nemendafjölda, gjaldtöku af nemendum og greiðslur fyrir aðra þjónustu sem veitt er á grundvelli samningsins. Farið skal yfir framkvæmd þessara samninga árlega og gildandi samningar endurskoðaðir ef ástæða er til.

Ráðherra er heimilt að framlengja samning skv. 2. mgr. um allt að fimm ár í senn í samræmi við ákvæði greinar þessarar ef engar verulegar breytingar hafa orðið á starfsemi skóla og engin frávik hafa komið upp við framkvæmd samningsins. Upplýsingar um framkvæmd samnings skulu liggja fyrir eigi síðar en sex mánuðum áður en samningur rennur út.

17. gr.

Lög þessi öðlast þegar gildi.

Námsbrautarlýsingar framhaldsskóla sem hafa þegar verið staðfestar af ráðherra skv. 23. gr. laganna skulu halda gildi sínu.

18. gr.

Við gildistöku laga þessara verða eftirfarandi breytingar á lögum um lýðskóla, nr. 65/2019:

- a. Í stað orðanna „Miðstöðvar menntunar og skólaþjónustu“ í 2. mgr. 1. gr. og 2. mgr. 3. gr. laganna kemur: ráðherra.
- b. Í stað orðanna „Miðstöð menntunar og skólaþjónustu“ í 1. mgr. 3. gr. og 4. gr. laganna kemur: Ráðherra.
- c. Við 3. gr. laganna bætist ný málsgrein, svohljóðandi:

Þrátt fyrir ákvæði 2. mgr. er ráðherra heimilt að veita lýðskóla viðurkenningu til bráðabirgða á meðan umsókn er til meðferðar. Við mat á því hvort veita eigi viðurkenningu til bráðabirgða skal ráðherra m.a. líta til hagsmuna nemenda og hvort líklegt sé að umsókn um viðurkenningu verði samþykkt.

Gjört í Reykjavík, 18. desember 2025.

Halla Tómasdóttir.

(L. S.)

Eyjólfur Ármannsson.